XVII.), v němž autor probírá nesnáze, jež se stavěly v cestu uvedení rektora university na český sněm v důsledku rozhodnutí císaře Leopolda II. z 23. září 1791, na základě kterého měla býti uvedena pražská universita na sněm jakožto stav zemský. Starší práce Baxova Jednání o připojení zemí koruny České k německému Bundu (v Musejníku 1906) prozrazuje již Baxovu zálibu v novějších poměrech ústavních, byť autor svými úvahami se vrací dosti do staršího státního práva českého. Podobně Baxův článek Dedukce o právní nepřetržitosti ústavních práv a svobod stavů českých (ve Sborníku XII.), v němž se obírá elaborátem, který sestavila na českém sněmu zvláštní komise v r. 1847, zřetelně ukazuje, že autor, byť právní historik, směřuje svým zájmem k dobám konstitučním.

Skutečně také Baxa se zejména v posledních letech právní historii odcizil a věnoval se pracím ze současného práva ústavního. Pro potřebu posluchačů právnické fakulty brněnské vydal příručku »Dějiny veřejného práva ve střední Evropě od r. 1848 (Brno 1926), jež sice nedosahuje učebnice Kadlcovy, která objímá celý historický vývoj, avšak naproti tomu jest — pokud jde o novou dobu — v některých částech podrobnější; naproti tomu zase na př. k poměrům uherským a chorvatským je celkem málo přihlíženo. Vědecká činnost Baxova není arci s jeho šedesátkou u konce a lze očekávati, že příští léta přinesou další práce, jež jeho vědecký profil teprve plně vyhraní. T. Saturník.

Atentátní doložka ve vydávacím právu. Belgii zůstane ve vydávacím právu prvenství, že do čl. 6 svého extradičního zákona z 1. října 1833 pojala zásadu nevydávati politické provinilce. Vděčíc za svou existenci revoluci, splatila tak čestně svůj dluh, když zákonem zaručila asyl politickým uprchlíkům. Než byla to právě zase Belgie, která učinila průlom do citované zásady, připustivši z ní výjimku: tak řečenou atentátní klausuli. Stalo se tak v letech šedesátých minulého století po atentátu na Napoleona III. V úmyslu zavražditi císaře, až pojede dvorním vlakem, položili dne 11. září 1854 továrník Jules Jacquin a mistr v jeho továrně Celestýn Jacquin pekelný stroj na železniční trať mezi Lille a Calais. Pokus vyhoditi vlak do povětří se však nezdařil. Oba pachatelé byli francouzskými státními příslušníky, ale zdržovali se jinak v předměstí Bruselu. Jules Jacquin byl dopaden ve Francii, kdežto Celestýnu Jacquinovi se podařilo po atentátu utéci do Belgie. Tam byl však později zatčen na základě zatýkacího rozkazu francouzského vyšetřujícího soudce v Lille ze 30. prosince 1854. Prvostupňový belgický soud byl toho názoru, že nejde o delikt politický, naproti tomu druhostupňový soud ke stížnosti zatčeného rozhodl, že jde o politický trestný čin, a že tedy zatčení není na místě. Kasační soud však přiklonil se k názoru I. stolice. Zatím požádala již vláda francouzská na základě francouzsko-belgické extradiční smlouvy z 22. listopadu 1834 o vydání Celestýna Jacquina ke stí-

hání pro útok na život císařův a pro pokus vraždy na osobách jedoucích ve dvorním vlaku. Před rozhodnutím o této extradiční žádosti musila si vláda belgická podle čl. 2. svého extradičního zákona vyžádati soudní dobré zdání. A tu Chambre des mises en accusation v Bruselu prohlásila ve svém »avis« z 19. května 1855, že vydání je po zákonu nepřípustné pro politickou povahu trestného činu. Tak se octla vláda belgická v trapných rozpacích. Z nich pomohla jí sama vláda francouzská tím, že vzala svůj extradiční návrh zpět. Působila však na Belgii, aby svůj extradiční zákon změnila. A vskutku belgický ministr spravedlnosti Alfons Nothomb brzo podal osnovu zákona, obsahující ke čl. 6. belg. extr. zák. dodatek tohoto znění:

> Ne sera pas réputé délit politique ni fait connexe à un semblable délit, l'attentat contre la personne du chef d'un gouvernement étranger ou contre celle des membres de sa famille, lorsque cet attentat constitue le fait soit de meurtre, soit d'assassinat, soit d'empoisonnement.

Navržený dodatek stal se v Belgii zákonem z 22. března 1856 a je všeobecně znám pode jménem belgická atentátní klausule. Tato, nehledíc na politickou povahu trestného činu, prohlašuje útok na život hlavy státu a členů jeho rodiny vždy za delikt extradiční. Proti tomuto příliš přímému řešení problému, jež připouští na př. vydání i při kralovraždě, spáchané v otevřeném boji, ozvaly se hlasy již při samém projednávání osnovy, a také Velká Britanie a Švýcary důsledně (Italie a Německo z části) odmítají belgickou klausuli, než přes to byla přijata do většiny extradičních smluv všech států. Totéž platí i o československém smluvním vydávacím právu. Že ani nyní nepozbyla praktického významu, o tom svědčí nedávný (9. října 1934) atentát na jugoslávského krále Alexandra I. Sjednotitele v Marseille a černá statistika nesčetných politických atentátů, jimž — pokud se zdařily — padlo v letech 1850 až 1934 za oběť 27 životů hlav státu.

V ČSR. není v trestních zákonících (1852, 1878) obsažena ani zásada nevydávati politické provinilce, ani atentátní doložka. Poněvadž však ustanovení extradičních smluv jsou podle § 41 tr. z. (1852, srv. rozh. 2095 víd. sb.) a § 474 tr. por. (1896) součástí našeho právního řádu, dlužno i u nás respektovati atentátní doložku. Arci smluvní extradiční nárok vzniká, resp. smluvní povinnost vydati kralovraha neb vraha hlavy státu nastává jen, pokud atentátní doložka jest obsažena v té které extradiční smlouvě. Z našich 20 extradičních smluv není atentátní doložka vůbec ve smlouvách s Velkou Britanií (211/1926 Sb. z. a n.), Německem (230/1923 Sb. z. a n.), Litvou (12/1932 Sb. z. a n.) a Italií (126/1926 Sb. z. a n.). Ve zbývajících 16 smlouvách jest, a to buď ve formě belgické nebo v pružnější formě angloamerické. Tato formuluje doložku tak, že okolnost, že útok byl podniknut proti životu hlavy státu neb členu jeho rodiny, není o sobě dostatečný důkaz pro tvrzení, že jde o trestný čin politický nebo

s ním souvisící. Tu tvrzení, že jde o politický delikt, musí býti dokázáno jinak. V této formě vyskýtá se atentátní doložka v našich extradičních smlouvách s USA. (48/1926 Sb. z. a n.), Švédskem (161/1932 Sb. z. a n.) a Dánskem (34/1932 Sb. z. a n.). Ostatní naše smlouvy přijaly belgickou formu atentátní klausule tu v užším, onde v širším znění, připouštějíce vydání pro vražedný útok proti hlavě státu jednoho ze smluvních stran, na př. extradiční smlouvy s Estonskem (133/1927 Sb. z. a n.), Jugoslavií (46/1924 Sb. z. a n.), Lotyšskem (68/1927 Sb. z. a n.) a Řeckem (42/1929 Sb. z. a n.), nebo také proti hlavě státu spřáteleného — tak v úmluvě s Nizozemskem (č. 65/1932 Sb. z. a n.) — anebo proti hlavě kteréhokoliv státu, jako na př. úmluvy s Francií (č. 11/1931 Sb. z. a n.), Polskem (5/1926 Sb. z. a n.), Portugalskem (24/1931 Sb. z. a n.) a Španělskem (20/1931 Sb. z. a n.). Dosud uvedené smlouvy s belgickou formou atentátní doložky chrání jen hlavu státu, kdežto úmluvy s Bulharskem (59/1927 Sb. z. a n.), Rumunskem (172/1926 Sb. z. a n.), Belgií (79/1928 Sb. z. a n.) a již citovaná úmluva s Nizozemskem rozšiřují ji také na útoky proti členům rodiny hlavy státu. Extradiční úmluva s Tureckem (76/1933 Sb. z. a n.) připouští vydání i pro útok na předsedu vlády. Za delikt extradiční považuje se tu všude útok na život hlavy státu, výjimkou i na tělesnou bezpečnost — tak ve smlouvě s Jugoslavií — a je lhostejné, jde-li o dokonanou či nedokonanou vraždu (zabití, otrávení), či jen účastenství na ní.

Vycházejíc ze známého jinak stanoviska, že hlava státu už podle povahy věci je příliš vysazena útokům, spatřuje belgická atentátní doložka důvod k vydání v ohledu na oběť trestného činu, kdežto příbuzná doložka anarchistická vidí zase potřebu vydání v obecné nebezpečnosti pachatele. Hodnotí-li se však vražda úkladná jako politický trestný čin sama o sobě, pak nelze se diviti dávné snaze (návrh britské komise z r. 1868, návrh ruské vlády z r. 1881), aby stejně jako život hlavy státu byl takto chráněn vůbec život každé osoby, a že úkladná vražda — leč by byla spáchána v otevřeném boji — měla by se jako nedůstojný a zavržení hodný prostředek politického boje prohlásiti za delikt extradiční (tak již § 5, odst. 2. finského extradičního zákona z 11. února 1922 a § 3, odst. 3. něm. extradičního zákona z 23. prosince 1929). Kronberger.

Schůze Mezinárodní Unie rozhlasové ve dnech 12.—20. června 1934 v Londýně. Mezinárodní Unie rozhlasová, jejímiž členy jsou téměř všechny rozhlasové společnosti evropské a četné společnosti zámořské, konala v červnu své obvyklé výroční porady. Sídlem porad byla tentokráte Anglie, jejíž rozhlasová společnost (BBC) oslavila tím ještě dodatečně desáté výročí za radostné účasti kolegů z ostatních zemí.

Ve schůzích technické komise byla předmětem jednání především situace vlnových délek, jak byly naposledy při-